

INEKO

Inštitút pre ekonomické a sociálne reformy

Bajkalská 25, 827 18 Bratislava 212, Slovensko, fax: (421 2) 5823 3487,
tel: (421 2) 5341 1020, www.ineko.sk

Bratislava, 29. júna 2009

Projekt: Sľuby a lamentácie – čo politici sľúbili a čo z toho plnia

Hospodárska politika: Sľuby plnené na polovicu

Po troch rokoch vládnutia plnia koaličné strany svoje volebné sľuby v hospodárskej politike na polovicu. Z 20 hlavných pred- i povolebných sľubov splnila úplne šesť, a skôr plní ďalšie tri. Patrí tam najmä zastavenie privatizácie, zastavenie rastu cien plynu či elektriny a budovanie sebestačnosti vo výrobe elektrickej energie.

Plnenie 20 sľubov o hospodárskej politike

Úroveň plnenie sľubu	0%	1-50%	51-99%	100%
Počet sľubov	2	9	3	6

Naopak jedenásť z 20 sľubov je doteraz splnených na menej ako polovicu. Medzi ne patria zníženie spotrebnej dane na motorové palivá, vyššie zdanenie bánk či monopolov ale aj zvýšenie efektívnosti fungovania štátnych podnikov a zlepšovanie celkového podnikateľského prostredia v krajine.

Za ostatný rok ostalo plnenie na približne polovičnej úrovni. Podnikateľskému prostrediu pomohla stabilita s prijatím eura od začiatku roka 2009. Na druhej strane štátne (najmä železničné a mediálne) firmy pokračujú v stagnácii a vysokej stratovosti. V prvej polovici roka pre ne vláda schvaľovala opäť raz dodatočné dotácie. Štedré sú koaličné strany aj k veľkým zahraničným investorom, pre ktorých schvaľuje vyššie stimuly ako predchádzajúca vláda. Už tie pritom samy kritizovali ako „kupovanie“ investorov.

Podiel štátnej pomoci pri vybraných investíciách (% celkovej investície)

rok	2003	2005	2005	2004 a 07*	2006	2007	2008
investor	PSA	Getrag Ford	Hankook	Kia	Sony	Samsung	T-systems
% investície	15	15,8	21	17,7/14,3	42	22	50

Zdroj: INEKO

*schválené Dzurindovou, respektíve rozšírenie fabriky Ficovou vládou

Podpora pre Hankook bola predchádzajúcou vládou zamietnutá ako príliš štedrá.

Aj po troch rokoch hodnotenia plnenia sľubov platí, že **vláda v oblasti hospodárskej politiky plní najmä sľuby populárne, no expertmi kritizované** (napr. tlak na zníženie cien energií po udržateľnú úroveň, zastavenie privatizácie strategických podnikov bez ohľadu na schopnosť štátu efektívne ich riadiť), **a naopak najslabšie plní odbornou verejnosťou vysoko hodnotené sľuby** (zlepšenie podnikateľského prostredia či diverzifikácia energetických zdrojov). Jednou z výnimiek v ústupe od plnenia škodlivých sľubov je sľubované vyššie zdanenie bánk, ktoré strana Smer ohlasovala už v roku 2005. Premiér sa ich

zdanením vyhráža pravidelne, ešte aj tri roky po nástupe do funkcie, pričom zisky bánk vrátane príjmov z poplatkov sú za súčasnej vlády ešte vyššie ako za vlády predchádzajúcej.

Poznámky k metodike:

INEKO tento mesiac postupne zverejňuje analýzy plnenia volebných sľubov. Po sľuboch v oblasti sociálnej politiky, právneho štátu, dopravy a školstva a kultúry, hospodárskej politiky a zdravotníctva bude nasledovať prierezové vyhodnotenie plnenia hlavných 50 volebných sľubov. Cieľom projektu „Sľuby a lamentácie – čo politici sľúbili a čo z toho plnia“ je poskytnúť verejnosti obraz o naplňaní sľubov a tým prispieť k tomu, aby každé budúce voľby na Slovensku boli menej o populizme (t.j. hlásaní populárnych no nereálnych, či pre krajinu škodlivých sľubov) a viac o hľadaní skutočných riešení problémov.

Kontakt: Gabriel Šípoš, Peter Goliaš, Eugen Jurzyca

Inštitút INEKO, <http://www.ineko.sk/sluby/sluby.php>, tel. 02/5341 1020

Príloha 1. Rozbor najdôležitejších sľubov v hospodárskej politike

Príloha 2. Podrobná analýza sľubov a ich plnenia

Kompletná tabuľka sľubov

Skupina sľubov / Sľub	Prínos pre krajinu (-3, +3)	Miera plnenia (0-100%)
1. Zlepšiť kvalitu podnikateľského prostredia, zjednodušiť vstup do podnikania	+2	25
2. Bojovať proti bankám a monopolom - špeciálne ich zdaníť, znížiť spotrebnú daň na motorové palivá a zastaviť „neprimeraný“ rast cien energií	-1,4	
Vyššie zdanenie „monopolov“ a bánk	-2,2	5
Prísnejšia regulácia „monopolov“	-1,0	100
Zníženie spotrebnej dane na motorové palivá	0	0
Tlak na zníženie cien pohonných hmôt	-1,6	25
Tlak na zníženie cien plynu, elektriny a vody	-1,5	90
Garancia cien plynu	-2,0	90
3. Neprivatizovať strategické podniky, zabezpečiť ich úspešný rozvoj v štátnych rukách a preskúmať doterajšie privatizácie energetických podnikov	-1,1	
Preskúmanie privatizácie energetických podnikov, pri pochybeniach ich zrušenie	0	10
Zastavenie privatizácie, resp. neprivatizovanie tzv. strategických podnikov	-1,5	100
Zachovanie majoritného podielu štátu v železničiach	-0,5	100
Neprivatizovanie štátnych lesov	0	90
Zrušenie privatizácie letísk a zachovanie rozhodujúceho vplyvu štátu v nich	-2,5	100
Efektívnosť štátnych podnikov	-2	10
4. Podporiť zahraničných investorov po vyhodnotení ich efektívnosti, zrovnoprávniť ich s domácimi investormi	+1	
Podpora zahraničných investícií	1	30
Analýza efektívnosti investičných stimulov	1,8	30
Zrovnoprávnenie domácich a zahraničných investorov	1,5	100
Investičné stimuly presunúť od veľkých na malých a stredných podnikateľov	0	0
5. Podporiť energetickú sebestačnosť a obnoviteľné energetické zdroje	+1,2	
Sebestačnosť vo výrobe elektrickej energie, podpora výstavby Mochoviec	0	100
Diverzifikácia energetických zdrojov	2	5
Podpora obnoviteľných zdrojov energií	1,5	25
Hospodárska politika celkovo (priemer všetkých)	0,3	52

Poznámka: Prínos pre spoločnosť hodnotilo 26 (najmä) ekonomických expertov a ich plnenie známkovali odborníci INEKO

Sľub 1: Zlepšiť kvalitu podnikateľského prostredia

Vláda SR zlepši podmienky pre rozvoj všetkých foriem podnikania, zvýšenú pozornosť bude venovať rozvoju segmentov služieb, osobitne s vysokou pridanou hodnotou, ktoré v súčasnosti na Slovensku nedosahujú potrebnú výkonnosť. (...) Vláda SR bude podporovať založenie integrovaných obslužných podnikateľských centier združujúcich do jedného miesta styk všeobecnej a špecializovanej štátnej správy s podnikateľmi, ktoré napomôžu najmä začínajúcim podnikateľom pri založení podniku ich etablovaní sa na trhu, ako aj počas výkonu podnikateľskej činnosti, s dôrazom na využívanie elektronickej komunikácie.

Zdroj: Programové vyhlásenie vlády, august 2006

V oblasti podpory podnikania SMER – sociálna demokracia:

- odstráni administratívne a legislatívne bariéry a zjednoduší a urýchli vstup do podnikania tak, aby začínajúci podnikateľ mohol vybaviť všetky náležitosti na jednom mieste
- logicky zosúladi obdobie platieb do poisťovních fondov s obdobím podnikania
- prehodnotí väzbu odvodového zaťaženia živnostníkov a drobných podnikateľov na minimálnu mzdu a zjednoduší jeho výber.

Zdroj: Volebný program SMER-u, december 2005

Realita: Väčšina indikátorov ukazuje stagnáciu v zlepšovaní podnikateľského prostredia

Podmienky na podnikanie sa podľa hlavných renomovaných indikátorov od roku 2006 veľmi nezmenili. V rebríčkoch sa väčšinou striedajú malé pokroky s malými poklesmi. Hlavnými mínusovými príčinami bol progres iných krajín, ale aj prijatie novely Zákonníka práce a zvyšovanie štátnej regulácie do trhových vzťahov. Naopak plusom bolo vybudovanie jednotných kontaktných centier pre registráciu živnostníkov a prijatie eura ako záruky kurzovej stability.

Oproti zmenám v minulom volebnom období ide o stagnáciu.

Poradie (zmena poradia), prípadne skóre Slovenska v rebríčkoch podnikateľského prostredia a konkurencieschopnosti:

(roky korešpondujú s časom skúmania, nie nutne s názvom rebríčka)

	2006	2007	2008	zmena
Doing Business – zmena poradia	-2	-1	+1	↓
(Svetová Banka)	n	-8	+28	↑
-subindex vstup do podnikania				
Index konkurencieschopnosti (Svetové ekonomické fórum)	4,54 / -1	4,45 / -2	4,40 / -1	↓
– zmena poradia				
Index konkurencieschopnosti (Inštitút pre rozvoj manažmentu IMD)	34.	30.	33.	↓
Index ekonomickej slobody (Heritage Foundation)	69,6 / 36.	70,0 / 35.	69,4 / 36.	↓
-subindex sloboda podnikania	70,7	69,5	73,4	↑
Index podnikateľského prostredia (ročný priemer) (Podnikateľská aliancia)	125,7	122,7	116,4	↓

Slovenska)				
------------	--	--	--	--

Pozn. Pri zmene poradia + znamená zlepšenie, - zhoršenie o x miest v rebríčku.

Sľub 2: Boj proti „monopolom“ - špeciálne ich zdaníť, znížiť spotrebnú daň na motorové palivá, zastaviť „neprimeraný“ rast cien energií

SMER navrhuje zaviesť samostatnú vyššiu sadzbu dane z príjmu vo výške približne 25% na prirodzené monopoly, dominantné podniky, finančné a bankové inštitúcie.

Zdroj: Volebný program SMER-u, december 2005

V súčasnom období dosahujú niektoré podniky s dominantným alebo monopolným postavením **neprimerane vysoké zisky** a to z toho dôvodu, že neexistuje dostatočné konkurenčné trhové prostredie pri výkone ich podnikateľských aktivít. Protimonopolný úrad a ÚRSO sú v tejto oblasti skôr nečinné....Ak existujú podniky, ktoré majú na trhu ekonomicky zvýhodnené postavenie, (aj vďaka nedostatočnej kontrole spomínanými inštitúciami), **dochádza k ich vyššej ziskovosti na úkor ostatných podnikateľských subjektov a spotreby domácností**. Ako aktuálny príklad môžeme uviesť zisk bankového sektora, ktorý vzrástol minulý rok o 16%, pričom zisk z poplatkov a provízií stúpol o 20%. Príjmy z poplatkov dosiahli 13,2 miliardy korún, čo je o pätinu viac ako v roku 2004. Takisto Slovnaft, a.s., vykázal čistý zisk za rok 2005 vo výške 8,66 miliardy korún a z neho 7,79 miliardy bude vyplatené na dividendy pre zahraničného vlastníka, ktorým je maďarský MOL.

...Okrem bánk a Slovnaftu, SMER – sociálna demokracia považuje za takéto podniky SPP, ZSE, SSE, VSE, Slovenskú elektrickú a prenosovú sústavu, Slovenské elektrárne a Slovak telecom.

Zdroj: tlačová konferencia Smeru, 26.04.06, „Vláda M. Dzurindu ochraňuje monopoly a nezáleží jej na ľuďoch“

Najpodstatnejšie je zaviesť zvýšenú sadzbu dane pre prirodzené monopoly, pre banky a pre finančný sektor. (...) Určite by tam patril dnes Slovnaft, patril by tam SPP, Elektrárne, patrili by tam Západoslovenská, Východoslovenská a Stredoslovenská energetika. Takže tie kritériá sú presne nastavené. (...) My navrhujeme, že ak niekto dosahuje takéto obrovské zisky tým, že tí ľudia nemajú inú možnosť, musia platiť vysoké ceny, aby tento zisk bol zdanený 25 percentami.

Zdroj: Robert Fico, predseda strany SMER, Markíza, SITO, 15.6.2006

Realita: Špeciálne zdanenie – na minimálnej úrovni – zavedené len na banky

Žiadne špeciálne zdanenie na „prirodzené monopoly“ vláda nezaviedla. Výnimkou sú banky, kde vláda od roku 2008 sprísnila odpisovanie opravných položiek, čím by mala banky zaťažiť extra daňovými povinnosťami odhadom 2-3 miliardy korún v rokoch 2008 a 2009. Podobne by mali vyššie dane odvádzať aj poisťovne, ktorým zákon sprísnil daňové uznávanie určitých rezerv (prínosy pre štátny rozpočet sú odhadované na 600 mil. korún). Od roku 2007 banky po dohode s vládou tiež poskytujú zľavu 1-1,5 percentuálneho bodu na hypotekárnych úveroch pre nízke príjmové skupiny do 35 rokov.

Realita: Úroveň ziskov u bánk, Telecomu, elektrárníach stúpla, v Slovnafte a SPP klesla (u nich ale aj výrazne zaplatené dane z príjmov), u rozvodných podnikov zhruba narovnáko

Bankový sektor, mld. Sk

	2005	2006	2007	2008
Čisté príjmy z poplatkov	11,2	11,3	12,4	13,7
Čistý zisk	14,3	17,8	17,6	16,5
Daň z príjmu	2,1	4,6	3,7	4,8

Zdroj: NBS

Slovnaft, finančné ukazovatele v mld Sk

	2005	2006	2007	2008
Tržby	102,3	120,1	114,6	123,3
Čistý zisk	9,0	6,4	7,6	0,8
Čistý zisk/tržby (%)	8,8 %	5,3 %	6,6 %	0,6 %
Daň z príjmu	2,0	1,3	1,6	0,09

Zdroj: Slovnaft

Slovak Telecom, mld. Sk (konsolidované výsledky)

	2005	2006	2007	2008
Výnosy	28,3	29,6	30,7	31,0
Čistý zisk	1,8	2,2	6,2*	3,5
Čistý zisk/tržby (%)	6,4%	7,4%	20,2%	11,3%
Daň z príjmu	0,6	0,5	0,8	0,9

Zdroj: Slovak Telecom

*predaj dcéry Rádiatelekomunikácie za 3,5 mld. Sk

SPP, finančné ukazovatele v mld Sk

	2005	2006	2007	2008
Tržby	84,1	93,3	73,4	87,4
Čistý zisk	20,4	24	16,8	18
Čistý zisk/tržby (%)	24,3%	26%	22,9%	20,6%
Daň z príjmu	5	5,1	2,3	2,5

Zdroj: SPP

Slovenské elektrárne, finančné ukazovatele v mld Sk

	2005	2006	2007	2008
Tržby	45,3	53,2	46,6	60,6
Čistý zisk	1,7	1,4	3,6	5,0
Čistý zisk/tržby (%)	3,8%	2,6%	7,7%	8,3%
Daň z príjmu	0,5	1,8	0,8	n

Zdroj: Slovenské elektrárne

ZSE, finančné ukazovatele v mld Sk

	2005	2006	2007	2008
Tržby	23,9	26,9	29,0	33,4
Čistý zisk	2,9	3,4	4,2	3,8
Čistý zisk/tržby (%)	12,1%	12,6%	14,5%	11,4%
Daň z príjmu	0,7	0,9	0,8	n

Zdroj: ZSE

SSE, finančné ukazovatele v mld Sk

	2005	2006	2007	2008
Tržby	18,6	20,8	24,7	n
Čistý zisk	2,0	2,4	2,7	n
Čistý zisk/tržby (%)	10,8%	11,5%	10,9%	n
Daň z príjmu	0,5	0,5	0,7	n

Zdroj: SSE

n – v čase publikácie správy nedostupné

VSE, finančné ukazovatele v mld Sk

	2005	2006	2007	2008
Tržby	13,9	15,4	14,8	n
Čistý zisk	1,6	2,1	2,3	n
Čistý zisk/tržby (%)	11,5%	13,6%	15,5%	n
Daň z príjmu	0,4	0,5	0,5	n

Zdroj: VSE

n – v čase publikácie správy nedostupné

(SMER) zvažuje znížiť spotrebnú daň na pohonné látky, benzín o 0,90 Sk liter, nafta o 1,80 Sk na liter.

Zdroj: SME, 12.11.2005, názov článku: "Smer sa chystá dane zvyšovať aj znižovať". Článok vychádza z dokumentu "Vybrané aspekty reforiem verejných financií". Autor dokumentu: podpredseda Smeru Igor Šulaj (vtedy tieňový minister financií)

„Vážaná redakcia Nového Času!

Smer-Sociálna demokracia predložil v tomto volebnom období do NR SR **päťkrát návrh zákona o znížení spotrebnej dane** z minerálneho oleja, na základe ktorého by došlo k zníženiu cien pohonných hmôt. Táto snaha však bola stranami vládnej koalície vždy zmarená. Treba pripomenúť aj to, že za vysoké ceny pohonných hmôt, ktoré sú vzhľadom na príjmy občanov SR suverénne najvyššie v Európe, zodpovedá aj minister financií I. Mikloš... **Nová vládna koalícia, ktorá vznikne po voľbách, musí zníženie spotrebnej dane dostať čo najrýchlejšie do NR SR.**“

Zdroj: List predsedu strany Smer Roberta Fica pre Nový Čas, publikovaný 12.5.2006

Pokiaľ ide o benzín – chcem potvrdiť, že začal mimoriadne intenzívny dialóg so spoločnosťou Slovnaft. Existujú tri možnosti, o týchto troch možnostiach bude rokovať vláda v stredu: Prvá možnosť je, že sa znížia spotrebné dane – to je rovnocenná možnosť s tými ďalšími dvoma. Druhá možnosť je, že dôjde k dohode medzi Slovnaftom a vládou Slovenskej republiky, pretože s rastom ceny ropy stúpa aj zisk Slovnaftu, čo je pre nás neakceptovateľné a neprijateľné. A tretia možnosť je - ak nedôjde k dohode a ukáže sa, že znižovanie spotrebných daní nie je najefektívnejšie, hoci dnes považujeme aj tento variant za rovnocenný, štát autoritatívne pristúpi k určitým rozhodnutiam, na ktoré má právo v oblasti cien alebo v oblasti iných regulácií, ktoré upravujú niektoré právne predpisy.

Zdroj: Robert Fico, predseda vlády, brífing po rokovaní vlády 21.7.2006

Realita: Vláda spotrebnú daň na palivá neznížila, oproti EÚ sme relatívne zdraželi

Priemerná cena palív na Slovensku v Sk

	2005	2006	2007	2008
Benzín (95)	37,08	39,72	37,65	38,75
Nafta	37,50	39,39	37,51	41,65

Zdroj: Natankuj.sk, Štatistický úrad SR

Poradie SR v rebríčku cien palív (prepočet cez aktuálny trhový kurz) z 25 pôvodných členských krajín EÚ (1. miesto najlacnejší, 25.miesto najdrahší), priemer za daný mesiac

	Júl 2006	Jún 2008
Benzín (95)	8.	15.
Nafta	16.	24.

Zdroj: [Európska komisia](#), INEKO

Kvôli hospodárskej kríze cená páliv vo svete aj na Slovensku od leta 2008 výrazne zlacneli. Koncom mája 2009 stáli benzín 95 aj nafta zhruba o osem korún menej ako tri roky predtým. Oproti ostatným krajinám EÚ však palivá na Slovensku relatívne zdraželi, keďže SR klesla nižšie v rebríčku krajín s najlacnejšími palivami. Spotrebná daň na palivá sa neznížila ani na začiatku roka 2008, keď ceny boli dokonca historicky najvyššie. Motoristi tak akurát platia zhruba o 70 halierov nižšiu daň na liter vďaka euronariadeniu pre nižšie zdanenie biozložiek v palivách, ktoré sa do palív začali pridávať koncom roka 2006

.

Daň z jedného litra paliva je tento rok o 60 až 70 halierov nižšia. Po tom, čo výrobcovia začali vlni na jeseň pridávať do palív daňovo oslobodené rastlinné zložky, klesla napríklad spotrebná daň z benzínu z 15,50 na 14,80 koruny na liter... Ak by sa daňovo oslobodené biozložky nezačali na jeseň pridávať do benzínov a nafty, štát mohol mať v súčasnosti na účtoch navyše ďalších približne 600 miliónov korún... Používanie biopalív nariadil Brusel... Zdroj: Pravda, 19.7.2007, Vodiči dali štátu viac, aj keď daň klesla

Ficov kabinet chce tlakom na regulačný úrad zabrániť jesennému zdraženiu plynu pre domácnosti. SPP pre zdraženie nákupu plynu z Ruska požiadal o 15-percentný nárast cien od októbra... Energie podľa Jahnátka musia zlacnieť o päť percent oproti súčasnosti. Zdroj: Pravda, 12.8.2006, názov článku: "Vláda: Plyn nezdražie, ale zlacnie"

Vláda odporúča predsedovi Úradu pre reguláciu sieťových odvetví..., znížiť priemernú koncovú cenu elektriny pre domácnosti pre rok 2007 o 5,4 %... (do 31. decembra 2006), znížiť priemernú koncovú cenu plynu pre domácnosti pre rok 2007 o 1,39 %... (do 31. decembra 2006), znížiť cenu vodného a stočného pre domácnosti pre rok 2007 v priemere o 5 %... (do 31. decembra 2006).

Zdroj: [Uznesenie Vlády SR č. 755 z 13.9.2006](#)

Chceme zagarantovať, že cena plynu nepôjde hore, lebo iným spôsobom upravíme Úrad pre reguláciu sieťových odvetví napríklad tým, lenže ty o tom asi veľa nevieš, budeme zavádzať opravné konanie proti rozhodnutiam úradu.

Zdroj: Robert Fico, predseda strany SMER, Markíza, SITO, 15.6.2006

My nemôžeme akceptovať pani redaktorka, aby SPP, ktoré malo zisk dvadsaťjedna miliárd korún minulý rok neplatí žiadne dane z dividend, nemôžeme akceptovať, aby takáto spoločnosť prišla s návrhom na ďalšie zvyšovanie cien plynu pri devätnásťpercentnej dani z

príjmu.

Zdroj: Robert Fico, predseda vlády, TA3, V politike, 6.8.2006

"Stop nenažranosti SPP a vlády" - stálo na dvoch transparentoch, ktoré poslanci Smeru v daždi priviazali o plot centrály SPP. Robert Fico (citát): "Smer - Sociálna demokracia nebude nikdy rezignovať na úlohu štátu pri tvorbe cien energií a vytvorí mechanizmus, ktorý umožní štátu chrániť obyvateľov pred bezohľadnou cenovou politikou monopolu."

Zdroj: Robert Fico, predseda strany SMER, Rádio Slovensko, Rádiožurnál, 4.8.2005

SMER – sociálna demokracia prehodnotí súčasný regulačný rámec, zavedie potrebné toky informácií, posilní kontrolné a regulačné schopnosti štátu tam, kde trh nie je schopný vytvoriť dostatočne konkurenčné prostredie.

Zdroj: Volebný program SMER-u, december 2005

Naša strana podstatne zvýši dôraz na činnosť regulačných úradov a zastaví neprimeraný rast cien.

Zdroj: Volebný program HZDS, máj 2006

Nenásytosť energetických monopolov podľa ministra hospodárstva Ľubomíra Jahnátka obmedzuje podnikateľské prostredie na Slovensku. "Upozorňujeme monopoly, že čas na vyjednávanie sa kráti. Vláda má nástroje, ako skrotiť neobmedzenú expanziu energetických monopolov," povedal minister na tlačovej besede po rokovaní vlády. Politika týchto energetických podnikov podľa neho "vyráža tromfy z rúk ostatným podnikateľským subjektom, ktorí nedokážu akceptovať vo svojich výrobkoch zvýšené ceny energií a dostávajú sa do veľmi nevýhodnej pozície z hľadiska exportu".

Zdroj: SME, 9.8.2006, [Jahnátek: Nenásytne monopoly obmedzujú podnikanie v SR](#)

Pokiaľ ide o prirodzené monopoly a subjekty s dominantným postavením, vláda má síce v prvom rade snahu riešiť deformácie trhu, či zneužívanie takéhoto postavenia systémovo, to znamená pri využití tých inštitútov, ktoré sú k dispozícii, ale ak tieto systémové inštitúty zlyhajú, vláda považuje v takomto prípade za legitímny selektívny daňový prístup k monopolom a k podnikom, ktoré sú prirodzenými monopolmi.

Zdroj: Robert Fico, predseda vlády, 2.8.2006,

http://www.vlada.gov.sk/aktuality_start.php3?id_ele=6686

Vláda posilní kontrolné a regulačné právomoci štátu v oblasti prirodzených monopolov.

Zdroj: Programové vyhlásenie vlády, august 2006

Majú (ÚRSO) k robote vyložene úradnícky prístup. Dostali do rúk také nástroje, ktoré im umožňujú aj nerobiť nič. A oni to využívajú. Nemám poznatky, že by boli zainteresovaní aj do podnikov, ktoré majú strážiť. Ale treba komplexné zmeny zákonov – posilnenie právomocí, definíciu pohľadu týchto inštitúcií na monopoly a reguláciu cien.

Zdroj: Ľubomír Jahnátek, minister hospodárstva, Trend, 22.8.2006

Realita: Ceny energií rastú výrazne menej ako za minulej vlády, no na úkor cien pre podnikateľov a možných skokových rastov cien v budúcnosti

Medziročná zmena cien pre priemernú domácnosť k januáru príslušného roku (%)

	2006	2007	2008	2009
Vodné	17,8	-2,3	6,4	3,4

Stočné	31,6	-2,3	6,6	4,9
Elektrina	4,7	-0,2	2,6	6,7
Plyn	27,9	2,7	0,0*	0,9
Teplá voda	16,7	7,3	2,6	n

Zdroj: Štatistický úrad SR

*pre dôchodcov zaviedol SPP do dohody s vládou zníženie tarifu o 50 korún mesačne

Rast cien energií výrazne ustal po dereguláciách v období do roku 2006. K januáru 2007 dokonca viaceré medziročne mierne poklesli, hoci o rok neskôr opäť vzrástli, s výnimkou plynu. K poklesom nárastu cien pre domácnosti zrejme prispeli štyri faktory:

1. koniec vlny takmer každoročných deregulácií v roku 2006
2. zjednodušenie výmeny členov regulačných orgánov (a následné výmeny), verbálny tlak predstaviteľov vlády

Kabinet Roberta Fica výrazne zvýši svoj vplyv na ceny energií a vody. Podľa novely zákona, ktorú včera schválil parlament, totiž k 15. marcu končí doterajšie vedenie regulačného úradu. Vládna koalícia obsadí šesť postov v jeho najvyššom orgáne – regulačnej rade. Kabinet vymenuje predsedu úradu, ktorý podpisuje cenové rozhodnutia. **Verdikty šéfa úradu bude navyše kontrolovať minister hospodárstva Ľubomír Jahnátek.** Minister chcel mať pôvodne priamy vplyv na ceny, napokon však ustúpil k možnosti nezáväzného posudzovania. Podľa dodávateľov energií a opozície existuje veľké riziko, že šéf úradu politickému tlaku neodolá a ceny energií nebudú obsahovať oprávnené náklady a primeraný zisk...

Pravda, 08.02.2007, [Fico ovládne ceny energií a vody](#)

3. kompenzácia nezdražovania u domácností zdražovaním pre podnikateľov

Vláda zásahmi do tvorby cien elektriny pre domácnosti na rok 2007 sčasti len presunula dopady z faktúr za elektrinu do účtov za potraviny a iné tovary. **Ceny elektriny sa síce rodinám nezmenia, pre firmy sa však v priemere zdvihnú o osem až pätnásť percent.** ...Regulačný úrad znížil poplatok za distribúciu elektriny pre rodiny o šesť percent. Firmám však rovnaký poplatok zdvihol o asi štyri percentá. „Upozorňovali sme ministerstvo hospodárstva, že ak chce lacnú elektrinu pre rodiny, o niečo viac zdražie elektrina firmám a ľudia to aj tak pocítia,“ povedal zdroj z úradu, ktorý si neželal byť menovaný...
Pravda 09.12.2006, Elektrina nezdražie rodinám iba naoko

Západoslovenská energetika znížila od januára tohto roka o 11 percent distribučný poplatok na sieťach nízkeho napätia, ktoré využívajú najmä domácnosti. Naopak, rovnaké poplatky na sieťach s vyšším napätím, ktoré sú dôležité pre firmy, zdraželi o tri percentá. Úrad tým prispel k tomu, že rodinám sa od januára ceny elektriny nezmenili, firmy si však priplatili až 15 percent.

Zdroj: Pravda 11.7.2007, Fico ide tvrdo proti zdražovaniu elektriny

Živnostníci a firmy platia od januára za plyn asi o päť percent viac. SPP zdvihol ročné ceny pre 65-tisíc menších podnikateľov o dve až päť percent. **Takmer päťtisíc fabrík, teplární a iných veľkoodberateľov, ktorým sa menia ceny každý mesiac, si podľa predpokladov tento rok priplatia za plyn päť až desať percent... Okrem plynu sa firmám o viac ako desať percent zvýšili aj ceny elektriny.**

Zdroj: Pravda 12.1.2008, Podnikateľom a firmám zdražiel plyn o päť percent

4. výmena nezdražovania pre domácnosti za finančné protislužby pre energetické firmy

Štát vracia Slovenským elektrárňam peniaze, ktoré umožnili vláde presadiť miernejšie zdraženie elektriny. **Elektrárne, ovládané talianskym Enelom, sa pri vlaňajších rokovaníach o cenách zriekli 800 miliónov korún, ktoré mohli po zvýšení cien získať. A elektrina pre rodiny od januára zdražela len o 2,9 percenta a nie až o sedem percent. Štát hneď po ústupku „načrel“ do fondu na likvidáciu jadra a namiesto elektrární začal platiť prípravu vyradovania bohunickej jadrovej elektrárne V1...** To, že prípravu vyradovania V1 majú platiť elektrárne a nie štát dokazuje práve zmluva o predaji elektrární z apríla 2006.

Zdroj: Pravda 5.1.2007, Zdraženie elektriny vláda len oddialila

Napriek tomu, že ceny vyrobenej elektriny tento rok zdraželi o viac ako štvrtinu, domácnosti budúci rok na konečných účtoch pocítia len mierny nárast. Postaral sa o to **regulačný úrad, ktorému sa podarilo znížiť systémové poplatky za dodávku energie približne o pätnásť percent.** Na vyšších cenách za odber elektriny tak zarobia elektrárne i distribučné spoločnosti. **Systémové poplatky totiž dostáva Slovenská elektrizačná a prenosová sústava, ktorá je v stopercentnom vlastníctve štátu.**

Zdroj: HN 4.12.2007, [Cenám elektriny pomohli poplatky](#)

Sľub 3: Neprivatizovať strategické podniky, zabezpečiť ich úspešný rozvoj v štátnych rukách a preskúmať doterajšie privatizácie energetických podnikov

SMER – sociálna demokracia preskúma privatizáciu strategických energetických podnikov a v prípade zistenia porušenia zákona využije všetky právne prostriedky na zrušenie privatizačných zmlúv.

Zdroj: Volebný program SMER-u, december 2005

Vláda SR rešpektuje výsledok privatizácie a garantuje nemennosť podmienok v privatizovaných podnikoch, ak sa proces privatizácie uskutočnil v súlade so zákonom.

Zdroj: Programové vyhlásenie vlády, august 2006

Minister hospodárstva Ľubomír Jahnátek vyhlásil, že chce do 20. septembra dokončiť návrh zákonov, ktoré by do rúk štátu „vrátili výkonné právomoci privatizovaných energetických spoločností.“

Zdroj: Ľubomír Jahnátek, minister hospodárstva, Hospodárske noviny, 7.9.2006

Vláda Slovenskej republiky je presvedčená, že aj štát môže byť dobrý hospodár a ved' netreba chodiť ďaleko. V Európe máme množstvo veľmi kvalitných firiem v štátnom vlastníctve, ktoré sú dôkazom toho, že aj štát môže spravovať majetok.

Zdroj: Robert Fico, hodina otázok, NRSR, 19.10.2006

Vláda SR nebude pokračovať v privatizácii a v doprivatizácii majetkovej účasti štátu v strategických podnikoch. Vláda určí, ktoré podniky a inštitúcie sú z hľadiska národno-štátnych záujmov strategické.

Zdroj: Programové vyhlásenie vlády, august 2006

SMER – sociálna demokracia považuje za potrebné (...) nedovoliť predaj spoločnosti (Cargo Slovakia, a.s.) vedúci k strate kontroly štátu nad svojím majetkom a možnosti účinného presadzovania záujmov štátu.

Zdroj: Volebný program SMER-u, december 2005

Vláda zachová dominantné postavenie štátu v železničných spoločnostiach.

Zdroj: Programové vyhlásenie vlády, august 2006

SMER – sociálna demokracia presadí neprivatizovateľnosť štátnych lesných pozemkov.

Zdroj: Volebný program SMER-u, december 2005

(Vláda) Zabezpečí neprivatizovateľnosť lesného majetku vo vlastníctve štátu.

Zdroj: Programové vyhlásenie vlády, august 2006

SMER – sociálna demokracia považuje za potrebné:

- podrobne preskúmať a zhodnotiť všetky možnosti na zrušenie pre Slovensko vrcholne nevýhodnej privatizácie letísk, ktorú uskutočnila súčasná pravicová vláda
- v leteckej doprave trvať na rozhodujúcom vplyve štátu v letiskových akciových spoločnostiach Bratislava, Košice.

Zdroj: Volebný program SMER-u, december 2005

Ak budeme mať dominantný vplyv vo vláde, tak použijeme všetky legálne prostriedky (...) na to, aby sa táto privatizácia (letísk - pozn. INEKO) zrušila, lebo je v rozpore so strategickými záujmami Slovenskej republiky a samozrejme od samého začiatku lebo je kontrolovaná SDKÚ.

Zdroj: Robert Fico, predseda strany SMER, TA3, V politike, 8.1.2006

Realita: Vláda bezúspešne preskúmala privatizáciu SPP a SE, zastavila privatizáciu strategických podnikov a vedie štátne podniky skôr neúspešne

A. Preskúmanie privatizácií

Vláda iniciovala preskúmanie privatizácií Slovenských elektrární a Slovenského plynárenského priemyslu. Ani pri jednom skúmaní vláda nezmenila stav platný pri začatí volebného obdobia. Pri SE minister hospodárstva upozornil, že štát má v SE o jednu akciu nižší podiel, ako to vyžaduje privatizačná zmluva, čím v SE nie je možné uskutočniť kontrolu NKÚ. S majiteľom SE sa tiež začala súdiť o prevádzkovaní vodnej elektrárne Gabčíkovo. Pri SPP vláda a neskôr aj parlament naznačili nezákonné postupy, no prokuratúra konanie nezačala.

B. Neprivatizovanie

Vláda krátko po svojom nástupe, v októbri 2006, odstúpila od privatizácie bratislavského letiska (od privatizácie košického letiska mohla vláda odstúpiť podľa privatizačných podmienok len za cenu právnych sankcií). Zastavila tiež privatizáciu nákladnej železničnej spoločnosti Cargo. Koncom roka 2007 začal minister dopravy uvažovať o prepojení/spojení s českým prepravcom ČD Cargo, predbežne bez následnej privatizácie. V žiadnom „strategickom“ podniku vláda neiniciovala privatizáciu, respektíve doprivatizáciu zostávajúcich štátnych podielov. Vláda však porušila svoj sľub neprivatizovať štátny lesný majetok (viď správa nižšie).

Vláda predala šéfovi Štátnych lesov TANAP Petrovi Líškovi pozemok pod jeho horárňou v Novej Polianke na území Tatranského národného parku po 734 korún za štvorcový meter. K horárňam sa lesníci dostali ešte za Dzurindovej vlády. **Rovnakým uznesením v októbri predala súčasná vláda pozemky aj ďalším lesníkom.** Všetci zaplatili viac ako Líška - asi 1400 až 2000 korún za štvorcový meter. Ochránári hovoria o skrytej privatizácii... „Nejde o privatizáciu, ale len o odplatný prevod prebytočného majetku štátu,“ povedal Stanislav Háber z tlačového odboru ministerstva (pôdohospodárstva). S predajmi sa začalo, keď ministri vlády Roberta Fica zrušili uznesenie predošlej vlády z januára 2006, ktorým pred predčasnými voľbami zastavila všetky privatizácie a predaje.
Zdroj: SME 11.1.2008, [Národný park sa rozpredáva](#)

C. Hospodárenie štátnych podnikov

Veľké dopravné a mediálne firmy vlastnené či spolufinancované štátom (pozri tabuľku nižšie) naďalej trpia stagnáciou, v najhoršom aj klesajúcimi výkonmi. Viaceré z nich aj v rokoch 2007-9 (ŽSR, STV, SRO) opakovane požadovali dodatočné dotácie od štátu na pokrytie strát. V dvoch prípadoch (STV, Letisko Bratislava) bol po roku vymenený manažment pre neúspešné vedenie podnikov. Najväčšia priemyselná tragédia na Slovensku v roku 2007 (8 mŕtvych) nastala v štátnom vlastnom Vojenskom opravárenskom podniku v Novákoch, následkom čoho bol vymenený manažment.

Finančné výsledky vybraných štátnych spoločností
v mil.Sk

Výnosy a zisk (strata)	2005	2006	2007	2008
Letisko Bratislava	850 / -2	971 / 20	947 / 23	1 160 / 25
ŽSR	19 278 / -282	30 555 / -624*	35 308 / -1 446*	15 138 / -1 102
ŽSSK	8 235 / -531	10 009 / 236	8 835 / -136	9 303 / -675
Cargo Slovakia	16 095 / -428	16 507 / -855	15 520 / -252	n / n
Slovenská pošta	7 849 / 528	8 584 / 325	9 068 / 212	9 962 / 78
SEPS	15 891 / 956	15 268 / 1 375	14 687 / 1 407	14 209 / 835
Lesy SR	7 159 / 82	7 142 / 83	7 653 / 86	6 845 / 292
TIPOS	3 866 / 148	5 154 / 224	7 809 / 280	n / n
Vodohospodárska výstavba	3 825 / 501	3 852 / 1 075	3 652 / 401	n / n
STV	2 266 / 24	2 247 / 14	2 249 / -161	2 299 / -286
SRO	729 / -270	800 / -216	868 / -11	832 / -11
TASR	106,4 / - 7	98,1 / - 9,8	109,8 / - 4,3	118 / 0,4

Zdroj: výročné správy podnikov, médiá

*Bez konsolidácie štátu, ktorý na seba prevzal splácanie dlhu vo výške 20,4mld Sk v roku 2007, 6,4 mld Sk v roku 2006 na rozdiel od 0,5 mld Sk v roku 2005

n – v čase publikácie správy nedostupné

Lesníci zo štátneho podniku **Lesy SR odhadujú, že im z distribučného skladu závodu v Liptovskom Hrádku zmizlo viac ako 19tisíc kubických metrov guľatiny** v odhadovanej cene okolo 770tisíc eur. Hovorkyňa štátnych lesov Anita Fáková spresnila, že chýbajúca guľatina by zaplnila približne **900 nákladných áut**. Štátny podnik má ekonomické problémy.

Ničí ho neefektívny boj s lykožrútom, miliónové krádeže a postupne ho vyciciava nekontrolovaná spolupráca s firmami, za ktorými často stojí politicko-ekonomická lobby.
Zdroj: SME, 1.6.09

Štátny podnik Lesy SR musí hľadať vo svojom vnútri rezervy, ak chce získať štátom garantovanú návratnú **finančnú dotáciu vo výške 66 miliónov eur (1,99 miliardy Sk)**. Tú podniku pre zmiernenie dopadov hospodárskej krízy nedávno **predbežne schválila vláda SR**. Vo vystúpení na dnešnej konferencii o zmierňovaní následkov globálnej krízy v oblasti lesného a drevospracujúceho priemyslu vo Zvolene to povedal premiér SR Robert Fico. "**V štátnych lesoch sú obrovské rezervy, ktorým sa treba venovať,**" **uviedol doslova predseda vlády**. Podľa neho podnik musí v dohľadnom čase vypracovať plán revitalizácie, program štrukturálnych úspor a nový biznis plán a predložiť ho vláde SR. Až potom môže vedenie štátnych lesov očakávať podporu.
Zdroj: TASR, 27.4.09

Na rozdiel od stagnujúceho bratislavského letiska, ktoré ostalo v rukách štátu, sa vlni sprivatizované letisko v Košiciach rozvíja, zahusťuje linky, intenzívnejšie spolupracuje s leteckými spoločnosťami a získava nových pasažierov. Vedenie letiska čaká, že tento rok vybaví okolo 440-tisíc pasažierov, čo bude o pätinu viac ako minulý rok.
Zdroj: HN 5.10.2007, [TwoOne nalialo do Košíc 150 miliónov](#)

Štátne zbrojárske akciovky rok so sedmičkou na konci neuzavreli šťastne. **Rovnako ako vlni len dva podniky budú v miernom pluse, ostatných sedem akciových spoločností, ktoré riadi ministerstvo obrany, vykáže za rok 2007 stratu rádovo vo výške 300 miliónov korún.** Pritom ministerstvo nalialo ďalšie desiatky miliónov do podnikov, aby vôbec prežili. Rezort vo svojej správe aj po roku skonštatoval to isté: podniky si nedokážu nájsť zákazky, trpia na prezamestnanosť a stále sú závislé od prísunu peňazí ministerstva. Dokonca uvažujú, že do roku 2010 niektoré stratové podniky zrušia, alebo zlúčia s civilným DMD Group.
Zdroj: Pravda, 4.1.2008, Vojenské podniky sa nevedia vymaniť z miliónových strát

Sľub 4: Pokračovať v podpore zahraničných investorov po vyhodnotení ich efektívnosti, a zrovnoprávniť ich s domácimi investormi

Zahraničné investície budú patriť k prioritám mojej činnosti. Nemôžeme prísť o zahraničných investorov. O tom bola aj diskusia pri úvodných rozhovoroch, či pôjdem do vlády. Myslím si, že zahraničných investorov treba na Slovensku udržať a pokiaľ možno prilákať ďalších.
Zdroj: Ľubomír Jahnátek, minister hospodárstva, SME, 7.7.2006,
<http://www.sme.sk/c/2796099/Jahnatek-Po-skonceni-misie-podakujem.html>

Vláda SR analyticky zhodnotí efektívnosť poskytovania investičných stimulov vo väzbe na regionálny a ekonomický rozvoj SR.
Zdroj: Programové vyhlásenie vlády, august 2006

Nie som z [investičných stimulov pre zahraničných investorov] nadšený. To nie je lákanie, ale kupovanie investorov. Štát má ponúknuť servis, vhodné pozemky, ale nemá dávať investorovi peniaze, aby si kúpil stroje a zariadenia
Zdroj: SME, 12.11.2004

Vláda SR pripraví nový zákon o investičných stimuloch, ktorý zabezpečí rovnoprávnosť domácich a zahraničných investorov a transparentnosť procesu poskytnutia investičných stimulov.

Zdroj: Programové vyhlásenie vlády, august 2006

Keby sme rozpočítali finančný stimul, ktorý dostala spoločnosť Kia na vytvorenie jedného pracovného miesta, tak sú to neefektívne vynaložené peniaze. Ak by sme tú istú sumu dostali medzi malé a stredné podniky na Slovensku, tak bude počet nových pracovných miest pravdepodobne niekoľkonásobne vyšší.

Zdroj: Robert Fico, predseda SMER-u, Lidové noviny, 18.3. 2006, názov článku: "[Robert Fico: Český model nad slovenským vyhrál](#)"

Vláda SR prostredníctvom motivačných ekonomických a finančných nástrojov podporí investície do turizmu, do hotelového priemyslu, ako aj podnikateľské subjekty zamerané na aktívny cestovný ruch.

Zdroj: Programové vyhlásenie vlády, august 2006

Realita: Objem investícií stagnuje, štátna pomoc aj pre domácich investorov, efektívnosť otázná

A. Prílev investícií

Prílev priamych zahraničných investícií v rokoch 2007-8 bol len polovičný oproti rekordnému roku 2006, no po odrátaní príjmov z privatizácie Slovenských elektrární (32 mld Sk) ostal zhruba na úrovni priemeru rokov 2004-6. Ako podiel na HDP však zahraničné investície klesli o zhruba polovicu.

Prílev priamych zahraničných investícií (majetkový kapitál), vrátane privatizácie (mld Sk)

	2004	2005	2006	2007	2008
PZI	33,0	20,1	57,7	27,4	28,7

Zdroj: NBS

Podiel priamych zahraničných investícií na HDP

	2004	2005	2006	2007	2008
Slovensko	7,2%	5,1%	8,4%	4,4%	3,7%
Česko	4,5%	9,4%	3,8%	5,2%	5,0%

Zdroj: Eurostat

Pokles v aktivite vykazuje štátna agentúra na získavanie investícií SARIO. Od rekordného volebného roku 2006 aj vplyvom hospodárskej krízy klesol počet novozískaných investičných projektov na 5-ročné minimum v roku 2008 (česká agentúra Czechinvest však aj v krízovom roku 2008 vykázala rast počtu projektov). V objeme plánovaných investícií nových projektov ide o minimum od roku 2002 a v počte vytvorených pracovných miest ide o absolútne minimum v histórii organizácie (SARIO vznikla koncom roka 2001).

Počet a objem investičných projektov cez agentúru SARIO (v mil. eur)

	2004	2005	2006	2007	2008
Počet projektov	46	48	65	64	34
Objem plánovaných investícií	1678	658	607	1277	538

Zdroj: SARIO

Vláda opakovane útočila na už etablovaných zahraničných investorov, najmä v sieťových odvetviach, ale aj v dôchodkových správcovských spoločnostiach či zdravotníctve (kde hrozí arbitráž).

B. Rovnoprávnosť, orientácia na vyššiu pridanú hodnotu a turizmus

Od začiatku roka platí nový zákon o investičnej pomoci, ktorý zrovnoprávňuje zahraničných a domácich investorov pri žiadaní stimulov. Stimuly štát poskytne v závislosti od miery nezamestnanosti v oblasti investície a oblasti podnikania, ako aj vzdelanosti nových pracovníkov. Základná potrebná výška investície pre žiadosť o štátnu pomoc sa zvýšila z pôvodných 400 nad 800 mil. Sk. Služby, cestovný ruch či výskum a vývoj majú popri doteraz preferovanom priemysle prednosť. Maximálny limit pre výšku pomoci je 50% sumy investície. Zákon ani vláda však nepraktizuje avizovaný presun stimulov od veľkých investorov k malým a stredným podnikom.

C. Efektívnosť

V septembri 2008 vláda prerokovala analýzu efektívnosti štátnej pomoci investorom. Z nej vyplýva, že od roku 2006 viac dominuje pomoc formou daňových úľav, kým dovtedy sa pomoc sústredila na priame dotácie na obstaranie majetku, teda teoreticky ide o posun k vyššej efektívnosti. Vyšší podiel pomoci šiel do regiónov s vysokou nezamestnanosťou (PO, BB) ako v minulom období. Otázny je však evolučný faktor – po prvotných veľkých investíciách na západe krajiny sa dalo očakávať, že postupom času je prirodzene vyšší záujem investorov prísť do krajiny aj viac na východ, a aj bez takých veľkých priamych dotácií.

Analýza však neskúma hlavnú otázku, nakoľko sú dotácie efektívne v porovnaní napr. so znížením daní či investíciami do infraštruktúry. V pripomienkovom konaní aj Ministerstvo financií k analýze uviedlo, že „v prípade posudzovania efektívnosti poskytnutej štátnej pomoci formou investičných stimulov považujeme výber kritérií za nepostačujúci.“

Navyše percentuálna výška pomoci pri najväčších projektoch bola dokonca vyššia ako pri predchádzajúcej vláde, hoci práve tá bola za údajne „kupovanie“ investorov kritizovaná.

Podiel štátnej pomoci pri vybraných investíciách (% celkovej investície)

rok	2003	2005	2005	2004 a 07*	2006	2007	2008
investor	PSA	Getrag Ford	Hankook	Kia	Sony	Samsung	T-systems
% investície	15	15,8	21	17,7/14,3	42	22	50

Zdroj: INEKO

*schválené Dzurindovou, respektíve rozšírenie fabriky Ficovou vládou

Podpora pre Hankook bola predchádzajúcou vládou zamietnutá ako príliš štedrá.

Sľub 5: Podpora energetickej sebestačnosti a obnoviteľných zdrojov

Vláda SR pripraví Stratégiu energetickej bezpečnosti Slovenskej republiky s výhľadom do roku 2030 zabezpečujúcu sebestačnosť vo výrobe elektrickej energie, optimálnu cenovú politiku, proexportnú schopnosť SR. (...) Vláda SR bude podporovať výstavbu a prevádzku nových zdrojov na výrobu elektriny vrátane dobudovania 3. a 4. bloku jadrovej elektrárne

Mochovce.

Zdroj: Programové vyhlásenie vlády, august 2006

SMER – sociálna demokracia podporí aktivity smerujúce k diverzifikácii dodávok a primeranému využitiu domácich zdrojov energií s cieľom znížiť prílišnú závislosť v dodávkach energetických zdrojov.

Zdroj: Volebný program SMER-u, december 2005

Vláda SR prijme opatrenia na zníženie energetickej náročnosti vrátane koncepcie energetickej efektívnosti.

Zdroj: Programové vyhlásenie vlády, august 2006

Vláda SR pripraví návrh komplexného riešenia likvidácie jadrových energetických zariadení a možnosť ďalšieho vedeckého využitia jadrovej elektrárne V 1 Jaslovské Bohunice.

Zdroj: Programové vyhlásenie vlády, august 2006

Ponúka sa elegantné riešenie využiť dobudovanú vetvu ukrajinského ropovodu Odesa-Brody. Umožňuje prepravu ľahkej kaspickej ropy s napojením na ropovod Družba.

Zdroj: Ľubomír Jahnátek, minister hospodárstva (SMER), Trend, 21.8.2006

Vláda SR pripraví motivačné pravidlá pre využívanie obnoviteľných zdrojov energií a zvyšovanie energetickej efektívnosti a získanie podpory z fondov EÚ v týchto oblastiach.

Zdroj: Programové vyhlásenie vlády, august 2006

Realita: Sebestačnosť bude zabezpečená, diverzifikácia a podpora obnoviteľných zdrojov v úzadí

A. Diverzifikácia a sebestačnosť

Vláda viac ako na diverzifikáciu stavila na sebestačnosť: spolu s majiteľom Slovenských elektrární Enelom sa vo februári 2007 dohodli na výstavbe 3.a 4. bloku jadrovej elektrárne v Mochovciach s cieľovým dátumom 2012-13. S českou firmou ČEZ sa vláda (bez tendra) dohodla na výstavbe novej jadrovej elektrárne v Jaslovských Bohuniciach (spustenie po roku 2020, výkon ešte nie je jasný). Už dostavba Mochoviec by mala krajine zabezpečiť sebestačnosť, o ktorú po odstavení dvoch blokov v Bohuniciach Slovensko prišlo. Diskusie o napojení Slovenska na ropovod Odesa –Brody podobne ako zvýšený dovoz elektriny z Ukrajiny vybudovaním prípojky ostávajú zatiaľ len v rovine plánov a želaní. Počas plynovej krízy v januári 2009 bolo Slovensko popri balkánskych štátoch jednou z najpostihnutejších krajín. Vlode pomohlo zavedenie reverzného chodu plynu z Českej republiky.

Projekt jednosmernej spojky pomocou ktorej chcelo Slovensko dovážať elektrickú energiu z Ukrajiny sa pravdepodobne nebude realizovať. "Vzhľadom na termín odstavenia 2. bloku jadrovej elektrárne V1 v Jaslovských Bohuniciach a vývoj diskusie o projekte jednosmernej spojky, sa znižuje reálnosť využitia tohto variantu na zvýšenie dovozu elektriny," uviedol pre agentúru SITA výkonný riaditeľ sekcie právnej podpory a komunikácie Slovenskej elektrizačnej prenosovej sústavy, a.s. Igor Gallo. Podľa neho sa však v súčasnosti hľadajú iné možnosti, ako doviesť elektrickú energiu z Ukrajiny.

Zdroj: SITA, 27.2.2008, Slovensko chce viac elektriny z Ukrajiny

B. Obnoviteľné zdroje a zníženie energetickej náročnosti

V júni 2007 vláda schválila koncepciu energetickej efektívnosti. Samotné zlepšenie vo výsledkoch je nemožné zistiť vzhľadom na 2-3 ročný časový odstup štatistík. Ministerstvo v roku 2008 ustúpilo od plánu podporiť nákup slnečných kolektorov domácnosťami kvôli nedostatku peňazí. Podporu zaviedlo na slnečné kolektory aj kotly na biomasu od apríla 2009 s celkovou plánovanou výškou podpory 8 miliónov eur. Pre malý počet žiadostí a administratívnu náročnosť v júni 2009 ministerstvo pripravovalo zjednodušenia žiadostí o podporu.

Od roku 2008 môžu zákazníci stavebných poisťovní vďaka legislatívnej zmene investovať svoje úspory, vrátane štátnych prémieí, aj do kolektorov či zariadení šetriacich energiu.